

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

Föltámadás. — Az apostolok kezdettől fogva a keresztény hit lényeges részeként hirdették a test feltámadására vonatkozó tanítást. *Szent Pál* apostol az első korintusi levélben (15) és az *Apostolok Cselekedetei* (18, 32) félre nem érthetően állítják. Az antik világ a testtől való megváltást kereste, míg Krisztus evangéliuma a test megváltását hirdeti, tehát az egész ember üdvét. Az egyház a XIII. századig kilenc okmányban szögezte le, hogy saját testünkkel támadunk fel. A kérdés csak az — írja *Hermann Zeller* — mit jelent az, hogy „saját testünk”? Nyilvánvaló, hogy itt nem gondolhatunk a testünket pillanatnyilag ténylegesen alkotó atomokra és molekulákra, hiszen azok már életünkben is állandó változásnak vannak alávetve. Biológiai tény, hogy az élet lényegében anyagcsere folyamat. Az ezzel járó változásban a szellemi lélek jelenti az egység és sajátosság elvét. A lélek és azok az anyagi lehetőségek, amelyeket sorszerűen, örökségképpen kap vagy a környező világban megtalál, alakítják ki együttesen a testet. A test szakadatlanul újabb anyagokat vesz fel és régieket eltávolít. És noha ily módon néhány év alatt kicserélődnek korábbi testünk alkotóelemei, azért senki sem kételkedik ugyanannak a személynek állandóan megmaradó azonosságban. Az anyagcsere ellenére továbbra is a saját testünkről beszélünk, mert a lelkünk újra meg újra azzá formálja. Az anyagi elemek megmaradása nem szükséges, földi életünkben sem, de a föltámadás után sem. A testnek dogmatikailag megkövetelt sajátossága nem követeli meg ugyanazoknak az elemeknek átvételét sem fiatalkori, sem öregkori testünkből. És mégkevésbé szükséges, hogy abban az állapotban rögzítődjék, amiben meghalt, hiszen a halál éppen akkor következik be, amikor az anyagi test már olyan mérvű ellenállást fejt ki a lélek formáló erejével szemben, hogy a lélek elhagyni kényszerül és már nem nevezi többé sajátjának. A feltámadás nem „csinálja vissza” a halált, hanem előrelépést jelent, amelyet éppen ez a radikális elszakadás tesz lehetővé. Isten kegyelme új és örök megtestesülést tesz lehetővé az anyagi világhoz elválaszthatatlanul odakötött lélek számára, amely azért lesz azonos a jelenlegi testtel, mert ugyanaz az én, ugyanaz az élet- és alakító erő fejeződik ki benne. *Hermann Zeller*, akitől a gondolatsort lényegében átvettük, hozzáfűzi ehhez, hogy mindez nem új tanítás, csupán egy újabb és mélyebb betekintés a már a középkorban is ismert teológiába.

Radnics János. — Márciusi számunkban emlékeztünk meg *Radnics János*-ról, a magyar szabadságharc hősről, aki később Garibaldi hadseregében is szolgált. A kis cikk nagy érdeklődést váltott ki olvasóink körében, és két figyelemreméltó hozzászólást kaptunk. Az egyiket *Sulyok János*, a székesfehérvári egyházmege püspöki levéltárosa küldte be, megállapítva, hogy *Radnics János* nem volt a székesfehérvári szeminárium növendéke és arra sincs adat, hogy az egyházmege papja lett volna. Szerinte *Radnics* születési helye is elírás eredménye, mert *Fejér* megyében nem volt *Teveny* község, hanem valószínűleg *Föveny* (*Feveny*) pusztáról van szó. *Dr. Szuha István* dunaföldvári olvasónk viszont azt közölte, hogy a dunaföldvári halotti anyakönyv adatai szerint 1895-ben ott hunyt el egy bizonyos *Radnich János*, 48—49-es tüzérszázados, aki 1824-ben vagy 1825-ben született a fejérmegyei *Sáregresen*.

A cikk írója, *Tólas Géza*, kérésünkre a hozzászólások nyomán az alábbiakban foglalta össze azokat a forrásanyagokat, amelyeket megemlékezésénél felhasználta: Az Országos Széchenyi Könyvtár kéziratárában őrzik *Kozma György*: „Az 1848—49-i magyar szabadságharc szereplőinek lexikona” című

gépíratát. Ez Radnics Jánosról azt írja, hogy a szabadságharc elején mint tűzmester harcolt a honvédtűzérsgében, majd a későbbiekben előbb hadnagy, majd főhadnagy lett és *Asboth* Lajos második hadtestében volt ütegparancsnok. Aztán százados lett, a fegyverletétel után külföldre menekült és 1860-ban mint százados szolgált Garibaldi seregében. Ugyanez a forrás még két Radnicsot említ, Radnics Pál 48-as országgyűlési képviselőt és Radnics Imre honvédszázadost, aki Klapka seregében szolgált és a fegyverletétel után szintén Észak-Amerikába ment, ahonnan a kiegyezés után tért haza. Még egy további Radnicsot említ *Kende Géza*: „Magyarok Amerikában” című, 1927-ben Amerikában megjelent monográfiájában, mégpedig Radnics Istvánt, aki 1853-ban hajózott át 24 emigráns társával az Egyesült Államokba, ahol az Új-Buda nevű magyar telepes községben gazdálkodott és 1910-ben az ottani utolsó magyar telepesként halt meg. *Dancs Lajos* 1890-ben Nagyszöllősen megjelent „Töredékek tízéves emigrationalis élményeimből” című könyvében két Radnicsról ír. Mind a kettő János is és István is komáromi tiszt volt és Hamburgon keresztül jutottak Amerikába. István 1861-ben az Egyesült Államok hadseregének századosa lett, míg János 1850-ben mérnökként dolgozott az USA-ban, majd 1862-től a Garibaldi légio tisztje volt. Ezek a régebbi adatok. A legújabb *Ács Tivadarnak* 1961-ben Budapesten megjelent „A magyar légionisták életrajz gyűjteménye” című műve, valamint ugyanettől a szerzőtől az 1958-ban megjelent „A Genovai lázadás” című könyv. Az előbb említett műben Radnics János címszó alatt ezeket írja a szerző: „Sz. 1824. 1848 plébános, 1848—49 honvéd tűzérsgázados Fejér megyéből, Teveny községből való. Komáromi kapituláns...” Hasonló adatokat ír *Ács Tivadar* korábbi könyvében is, ahol szintén megemlíti, hogy Radnics egyházi funkciót töltött be és 1848-ban tűzérsgázados lett. „Rövid tanulmányomnak — írja *Tálas Géza* — az volt a célja, hogy Radnics Jánosnak a szabadságharcban betöltött szerepét vizsgáljam és ehhez áttanulmányoztam az összes fellelhető visszaemlékezést, korabeli újságot, felolgozást. Születési helyére és klerikus voltára nézve elfogadtam *Ács Tivadar* adatait, amelyek korábban mindig megbízhatónak és pontosnak bizonyultak.” Hozzáfűzi még cikkírónk, hogy mivel a történelmi forrásokban legalább öt különböző nevű Radnics—Radnich szerepel, a téma megérdemelné a további kutatást, hiszen az vitathatatlan tény, hogy a cikk hőse életének tekintélyes részével áldozott a nemzeti függetlenség ügyének.

Yóga. — Ma már a katolikus gondolkodók körében is egyre inkább terjed az a nézet, hogy az Indiából származó jóga nemcsak egyszerű testgyakorlásként művelhető, hanem a teljes testi lelki ember szolgálatában is hasznosítható. *Jean-Marie Déchanet* bencés atya tíz yógaleckét tartalmazó könyve bizonyítéka ennek. Természetesen az ebben a könyvben és más hasonló művekben is leírt gyakorlatokat sokszor a legnagyobb türelem és a legjobb akarat ellenére sem tudja végrehajtani az, aki már egészen kicsi korától nem gyakorolta. A katolikus szakemberek szerint azonban a döntő kérdés az, hogy a jóga hozzásegíthet bennünket a testtartások és mozdulatok szimbolikus értékének felismeréséhez és az összeszedettséghez. Már *Guardini* is rámutatott, hogy milyen fontos szerepe van az elmélkedésben a megfelelő testtartásnak. Olvasónk ezért nem áll egyedül azzal a véleménnyel, hogy ezt a keletről származó és nagyon hasznos gyakorlatot a kereszténység közkincsévé kellene tenni.